

BURGONYA VILÁG

VIII. évfolyam 2. szám

2020. NOVEMBER

www.obtt.hu

AZ ORSZÁGOS BURGONYA SZÖVETSÉG ÉS TERMÉKTANÁCS LAPJA

A mechanikus gyomirtás legfelsőbb kategóriájába sorolható a precizitása és pontossága miatt.

Alkalmazás: szántóföldön, magágyon, bakháton, könnyű vagy nagyon nehéz talajokon. Korszerű sorközművelő kultivátor alkalmazásával elpusztítjuk a tápanyagot elszívó gyomokat és fényhez juttatjuk a növényt. Műtrágyaszóró adapterrel szerelve, tápanyagot juttathatunk ki a gyökerekhez. **Javíthatjuk a talaj víz-levegő gazdálkodását, serkenthetjük a gyökérfejlődést.**

*Kapáló gépek **kis kertekbe és szántóföldre is**, kamerás és kézi irányítású rendszerekkel szerelve.*

TEMPEL KFT

MEZŐGAZDASÁGI ÉS KOMMUNÁLIS GÉPEK

www.tempel.hu

Bővebb információ: Basa János Richárd +36-30/449 8614 basa.richard@tempel.hu

BURGONYA VILÁG

AZ ORSZÁGOS BURGONYA SZÖVETSÉG ÉS TERMÉKTANÁCS LAPJA

Kiadja:

az Országos Burgonya Szövetség
és Terméktanács

Levélcím:

1054 Budapest, Akadémia u. 1.

E-mail: obtt@t-online.hu

Kecskés Gábor,

főszerkesztő

Szabó István,

felelős szerkesztő

Mobil: +36 30 931 8208

E-mail: szabo.haladas@t-online.hu

Nedelkovics Jelena,

marketing

Telefon: +36 354 0460

Fax: +36 269 0589

Mobil: +36 20 326 3477

E-mail: obtt@t-online.hu

Eller János,

tördelőszerkesztő

+36 30 268-5716

eller.janos@agroforum.hu

Címloldal fotó:

Hoffer Ervin

Nyomatás:

BÖCZ Nyomda

Szekszárd

ISSN 2064-5937 (Nyomtatott)

ISSN 2560-0036 (Online)

A lapban közölt cikkek külső lektorálás nélkül, a szerkesztőbizottság felülvizsgálata és véleménye alapján jelennek meg. A szerzők személyesen vállalnak felelősséget az általuk leírtakért. A témával kapcsolatban szükség esetén a szerzők adnak további felvilágosítást. A hirdetések tartalmáért minden tekintetben a megrendelő felel. Minden jog fenn tartva! A lapban közölt írások részleges vagy teljes körű utánközlése, -elektronikus és nyomtatott médiákban - a kiadó írásos engedélye nélkül tilos!

Tartalom

Temple Kft. hirdetés	2
Őszintén a magyar krumpliról (Gönczi Krisztina).....	4
Egyszerűbben adózhatnak a mezőgazdaságból élők!	7
Euro Sol Kft. hirdetés	8
Mit tehetünk a betakarítási sérülések ellen? (Szabó Kristóf)	9
Tovább bővül az őstermelői kör!.....	12
Gazdaportré (LA).....	13
Hoffer Ervin hirdetés.....	16
Ezek lesznek az új céges adókedvezmények!.....	17
Receptötlet	17
Agrico Kft. hirdetés	18
Kell-e félnünk a közelgő klímaváltozástól?	19
Tempel Kft. hirdetés	20
Este 8 után is szabad a munkavégzés!	
Itt az új karantén törvény!.....	21
Bővíthet a szívességi földhasználat lehetősége!	21
Tempel Kft. hirdetés	22
Sárközi Ferenc megemlékezés (Dr. Tas Levente)	23
Tempel Kft. hirdetés	24

A szűk családjunk 12 főből áll, a fiunknál három lány, a lányunknál három fiú unokánk van. Mindannyiukra nagyon büszkék vagyunk, a fiuk és a lányunk remekül megállják a helyüket az életben. A lányunokáink már egyetemre, illetve gimnáziumba járnak, a fiúk az általános iskolát végzik. Mindannyian tehetségesek, a lányok versenyszerűen lovagolnak, a fiúk pedig a nagyapjuk hatására horgásznak. Férjemnek tulajdonítom, hogy a családhoz ilyen közel áll a természet és az állatok szeretete. Mivel ilyen népes a családjunk, számíthatunk rájuk abban, hogy a már felépített céget valaki továbbviszi közülük.

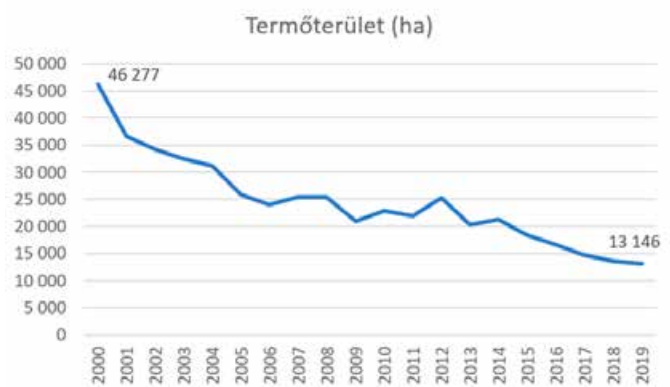

Őszintén a magyar krumpliról

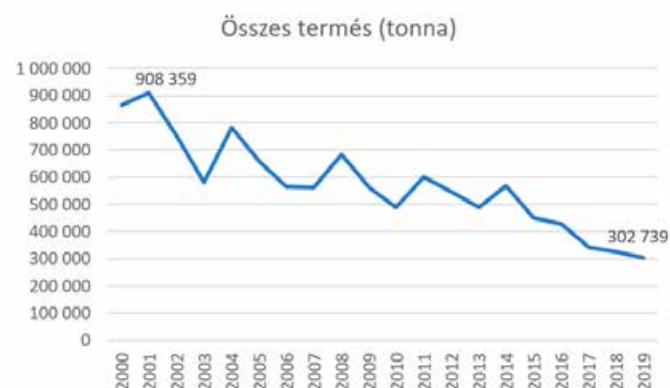
Gönczi Krisztina

Folyamatosan visszaszorulóban van a hazai burgonyatermelés. Már az is szép eredménynek számít, ha tartani tudjuk a 35-40 százalékos importarányt a boltokban. Termelőket kérdeztünk arról, hogy mi ennek az oka. Szerintük a termelés szétszabdaltsága, az ország klímája, a szabályozási anomáliák és a magyar vásárlók hűtlensége a ludas. Az őszinte válaszok mellé anonimitást kértek cserébe.

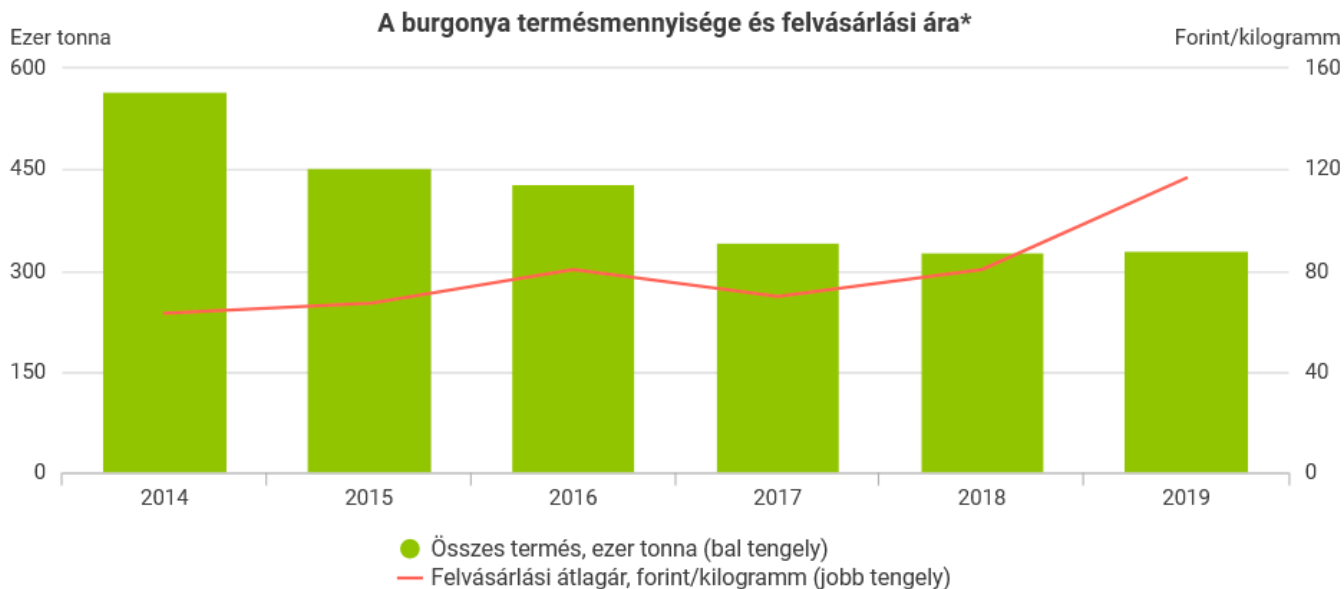
Ha a KSH adatait tekintjük, azok is szépen mutatják a trendet, de a teljes valóságot csak a felszínen karcolják. Annyi bizonyos, hogy a krumpli folyamatosan területet veszít, és az össztermés csökken. Papíron az országos átlagtermés 20-25 tonna/ha körül alakul – a termelők szerint már rég lehúzhatták volna a rólót, ha ez így lenne. Amikor 60 forintos az átvételi ár, 25 tonna nagyjából nulla eredményt hoz egy hektáron, 80 forintos árral pedig csak annyi haszon képződik, amennyiből a következő szezon vetőgumója talán megvásárolható. Ha a lenti grafikonra pillantunk, látjuk: ritkán adódik olyan piaci helyzet, ami 80 forint felett tartja az átlagárát.

Forrás: KSH

*A 2019. évi termésmennyiség előzetes adat. A felvásárlási ár január–novemberi adat.

Forrás: KSH

Elaprózódott termelés

A termőterület az elmúlt húsz évben a korábbi 28,5 százalékára csökkent, a betakarított össztermés mennyisége is a harmadára esett. De sem a termőterület, sem a termésátlag nem fedi a KSH statisztikáit. Ennek oka, hogy nem vallunk be mindent a hivatalnak. Valószínűleg 13 ezer hektár sincs már az országban. Ahol a piacra termelnek, az csak nagyjából 8-9 ezer hektárt lehet. Sokan hivatalosan egy hektárnál kisebb területen gazdálkodnak, láthatatlanok a hatóságok előtt. 20 hektár feletti krumplifölddel már nagytermelőnek számít az ember. A profik öntözött földeken rendszeresen elérik a 45-50 t/ha-os termésátlagokat. Náluk nem kérdés a jövedelmezőség. Valódi nagyüzemként azonban csak néhány cég működik az országban, ők együtt sem rendelkeznek ezer hektárral. Ez azért baj, mert a másik oldalon olyan multinacionális kereskedők, élelmiszerláncok állnak, amelyeknek nem tétel a magyarországi krumpli. A sok kis beszállítót könnyen manipulálják.

„Ha összefognánk is, aminek kicsi az esélye, akkor sem érnénk el semmit velük szemben. A magyar kormány dolga lenne számon kérni rajtuk, hogy miért kínálnak izraeli, portugál vagy egyéb külföldi krumplit, amikor a magyarból is óriási a felhozatal, ráadásul olcsóbban, kis szállítási költséggel. Minőségben is pont olyan jót tudunk” – mérgeződik az egyik megkérdezett termelő. „Nemzetgazdasági érdek, hogy ebből az alapélelmiszerből ne adjuk fel a teljes önrendelkezésünket. A Covid-19 ízelítőt adott abból, mit jelent a 35-40 százalékos piaci kiettség” – mondja egy másik gazdálkodó. Magyarországon senki nem tud márciusnál tovább tárolni, és a járvány éppen

ekkor csapott le. A szokásos importútvonalak átmenetileg lezárultak, és megugrottak az árak a boltokban.

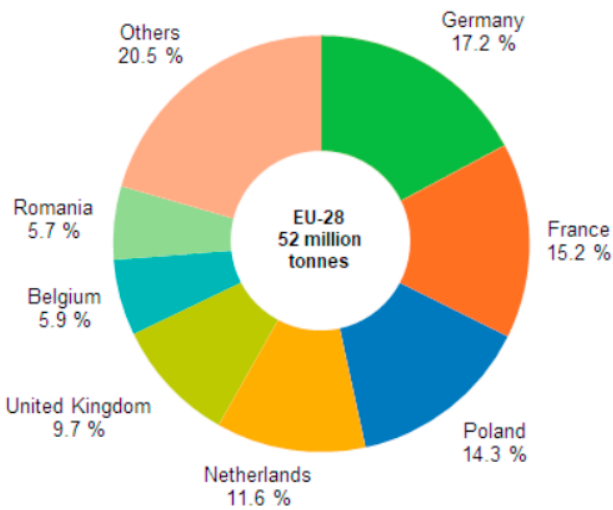
Kiszolgáltatva a globális piacnak

A kormány a kereskedelemmel kötött megállapodással igyekezett a járvány okozta árkilengéseket és gazdasági sokkot tompítani. Eszerint a láncok nem tesznek ki addig külföldi árut a pultokra, amíg a magyarországiból is van elegendő, jó minőségű felhozatal. A megállapodást azonban nem mindenki írta alá, és szankció sem volt kapcsolható hozzá. Májusban megjelentek az első öntözött, fátlyolfóliás termesztésből kikerülő, hazai, homoki burgonyaszállítmányok a boltokban. A dél-európai és közel-keleti krumplik azonban ekkor sem tűntek el.

Sorrendben a hollandok, a franciák és a németek a világ legnagyobb burgonyaexportőrei. Hollandia 700 millió eurós nagyságrendben visz ki az országból jobbra feldolgozott krumplit. A franciák inkább a friss étkezési piacot célozzák meg. **A világ 10 legnagyobb kiszállítója közül hat Európában található**, ne csodálkozzunk, ha nagy a tumultus a közösség piacán, főként ősszel, amikor a télálló, nagy termőképességű burgonya beérik.

„A tenyésztő során az aszályal és a hősokkal küzdünk, kevés az öntözött területünk. Európa nyugati felében másfél-szer-kétszer több burgonya termelhető egy hektáron, mint nálunk. Szeptemberben már fel kell szednünk a tavaszi vetésű krumplit, míg Nyugat-Európában novemberig halogathatják a betakarítást. A mi klímánkon a téli hónapokon kívül hűteni és párasítani kellene a tárolókban, ami növeli a költségeket, ezért inkább csak az éjszakai levegőt keringetjük benne. Mivel nem zárt

Az EU legnagyobb burgonyatermelői

Forrás: Eurostat, 2019.

a rendszer, etilénnel sem tudnám megfogni a burgonya csírázását, a csírázásgátlókat meg mindenütt betiltották. A lényeg, hogy márciusnál tovább nem tudunk tárolni” – összegzi a leküzdhetetlen klimatikus hátrányokat az egyik megkérdezett gazdálkodó.

Hogyan maradhatunk talpon?

A szakmabeliek egy részének meggyőződése, hogy az őszi dömpinget korai érésű krumpli termelésével kell kikerülni. Foszlós héjú májusi vagy korai nyári szedésű fajtákkal kell dolgozni. Csakhogy az elmúlt évtizedben nagyon sokan ebbe az irányba mozdultak el, és ma már a magyar termés okoz túlkínálatot nyáron. „Még csak augusztus első napjait írjuk, és már most nehéz eladni a krumplit, van, aki 50 forintot kínál kilójáért” – állítja az egyik megkérdezett szakember. Egy másik azonban elégedett az idei évvel. Májustól – a járvány miatt is – igen szép áron volt értékesíthető a krumpli, csak augusztusra csökkent 70 forintra az átvételi ár. „Csak az bosszant, hogy a kereskedelemben háromszoros áron látom viszont a portékámat. Harminc éve nem volt ekkora különbség az átvételi és a fogyasztói ár között. Igaz, azóta a kereskedelem koncentrálttá vált, a termelői oldal meg nem” – teszi hozzá.

Ez a termelő az ültetési és betakarítási idők széthúzásában találta meg az értékesítési kockázat csökkentésének módját. Májusi, nyári és őszi szedésű táblái éppúgy vannak, mint nyári ültetésűek. Utóbbi esetben egy hektárról kétszer is „szüretelhet” krumplit. A rövid tenyészidejű fajták általában kevesebbet teremnek, de mint mondja, egy „valamire való burgonyatermelő” ezekkel is eléri a

35 tonnát. Hát még ha a felhasználási célt is megválaszthatnánk! Sajnos a chipsgyáraknak, hasábburgonya-készítőknek túl kevésnek bizonyult a magyar piac és a termelői kapacitás.

„A rendszerváltás után bejött az országba a német Chio és az amerikai Lay’s, de 10 éven belül továbbálltak Lengyelországba, ahol gigazüzemekben tudnak gyártani. Volt egy kísérlet magyar chips készítésére is, de elvetélt. Nincs itt annyi krumpli, amennyi a versenyképes termeléshez kell, szállítani meg nem éri meg ezt az óriási tömeget” – meséli az egyik szakember. Kollégája úgy véli, a keményítőgyártásban még volna keresnivalónk: „Szerintem egy kisebb, pár száz hektárra alapozott, speciális minőséget gyártó üzemnek lenne létjogosultsága. Nem jó így, hogy mindenki az étkezési piacra termel. Nem is tud minden tétel étkezési minőségű lenni, de kényszerből ezt is ráöntik a piacra, persze jóval olcsóbban, mint a minőségi árut, és ezzel annak is letörik az árát...”

Keresztbe teszünk egymásnak

A kisebb termelők persze éppúgy meg akarnak élni, mint a nagyok. Ha gyengére sikerült a burgonya, azt is el kell adni, mindegy, milyen áron. Mindenki az étkezési burgonya-piacra termel, a gyengébb minőséget nincs hova levezetni, és takarmányozásra sem használjuk már. Így amikor megjelenik a hazai áru a boltokban, sokkal nagyobb konkurens a magyar kolléga, mint a külföldi. Ráadásul jobban ki is ismeri magát az itteni „kenőpénzes”, „uram-bátyám” rendszerben. Ne feledjük azt sem, hogy a burgonya áfakulcsa, hasonlóan a többi, egyedileg nem azonosítható zöldséghez, 27 százalék. Mint azt a tej importjánál láttuk, a közúti fuvarozás ellenőrzése (EKÁER) önmagában nem oldotta meg az importproblémát, ehhez az áfakulcs drasztikus csökkentése kellett.

A termelők nemcsak egymásra, a fogyasztókra is hagszanak: „Egy osztrák elsüllyedne szegényében, ha külföldi krumplihoz nyúlna, amíg ott van a pulton a hazai is. A magyar fogyasztó hazaáruló. Inkább beteszi a kosárba a külföldit, pedig az se nem olcsóbb, se nem jobb. A nagy bevásárlóközpontok tele vannak idegen krumplival, de mivel a vásárló már bejött egy akciós termékre, a többit is itt veszi meg.”

Mások a hazai fajtakínálatot keveslik. „Jók lennének a keszthelyi fajták, alkalmazkodtak a klímánkhoz, megfelelő a termőképességük, a betegségekre rezisztensek, így a gumójuk négyszer-öttször is visszaültethető, míg a külföldi fajták legfeljebb kétszer. Ha figyelembe vesszük, hogy a vetőgumó adja a termelési költség felét-harmadát, akkor átérezzük ennek a jelentőségét. A rezisztencia pedig a termesztés során csökkenti a vegyszerköltséget.

A csírázásgátlók kivonásával előtérbe kerültek a hosszú nyugalmi idejű fajták, a keszthelyi genetika ebből a szempontból is jó. A magyar vetőburgonya árban ezek az előnyök nem is tükröződnek, annyiba kerül, mint a külföldi – érvel a hazai nemesítés mellett az egyik szakember. Egy másik keserűen hozzátézi: „Ha nem verték volna szét a Burgonyakutatási Központot, hanem fejlesztették volna, akkor létezne hazai fajtafenntartás, lenne elég vetőgumó a keresett fajtákból...” A hírek szerint a gödöllői agráregyetem átszervezésével – két év üresjárat után – a keszthelyi burgonyanemesítés ügyének is lendületet adna a kormány. A nagy ernyőszerkezet részeként részben a régi szakembergárda dolgozhatna a nemesítésben. Ez a terv, a többi majd kiderül.

Mi a megoldás?

Az életben maradás feltételei ma már ezek:

- Öntözés nélkül nem lehet gazdaságosan étkezési burgonyát termeszteni Magyarországon (vetőburgonyát még helyenként igen).
- A burgonya csak a szedéskor, válogatáskor, kiszereleskor ad sok munkát. Az ember a legnagyobb kincs, ezt meg kell tudni tartani a gazdaságban. A vetésszerkezetnek lehetővé kell tennie a dolgozók egész éves foglalkoztatását. Ez egyben üzemméret és szervezés dolga is.

- Mások a végtelékig specializálták magukat a burgonyatermelésre, ami nemcsak a vetésszorgó szempontjából kockázatos, de az ukrainai, romániai munkaerő is egyre kevésbé jön Magyarországra. Az sem megoldás, ha Vietnámból, Kambodzsából, Mongóliából toborzunk. A járvány megmutatta: semmi garancia nincs arra, hogy időben megérkeznek a munkások, vagy huzamosan itt is maradnak.

- A fajtaszortimentnek lehetővé kell tennie, hogy a betakarítás május végétől október végéig tartson. Ezzel csökkenteni lehet a piaci kockázatot, és folyamatosan ki lehet szolgálni a vevőt.

- A legprofibbakkal kiszerelesnek, és egész évben kiszolgálják a vevőket. Mivel saját termelésük erre nem elég, a hazai kisebb termelőket pedig nem integrálják, ezért a tavaszi időszakban idegen árut importálnak a kínálati lyuk befoltására. Ezt a kisebb termelők persze szintén „hazaárulásnak” tartják.

- Korszerűsíteni kellene a tárolókat (hűtés, párasítás), és érdemes lenne áttérni a konténeres tárolásra a halmos helyett. (A partner szebb krumplit vár tőlünk, mint a külföldi versenytársától.)

- A tároló-korszerűsítések megtérüléséről megoszlanak a vélemények. Van, aki szerint elbírná a krumpli ára ezt a költséget, és van, aki szerint nem. A keményítőüzem és más feldolgozók létesítésének ötlete is utópikusnak tűnik még, de ki tudja, egyszer talán erre is megérik a helyzet.

Egyszerűbben adózhatnak a mezőgazdaságból élők

A családi gazdaságokra és őstermelőkre vonatkozó szabályozás megújításával egyszerűsíteni a kormány a mezőgazdasági termelők adózási környezetét, és növelni az adómentességi értékhatárokat – mondta az agrárminiszter a 33. Bábolnai Gazdanapok megnyitóján.

Nagy István hangsúlyozta a szabályozás kiemelt jelentőségét, miután 290 ezer őstermelő és több mint 23 ezer családi gazdaság működési környezetéről van szó.

A miniszter hozzátette: a közös őstermelői tevékenység és a jelenlegi családi gazdaság működési formák összevonásával új működési formaként szeretnék bevezetni az őstermelők családi gazdaságának intézményét. Az agrárminiszter bejelentette, hogy az új koncepciót a Nemzeti Agrárgazdasági Kama-

rával és a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Országos Szövetségével (MAGOSZ) együttműködésben, a Pénzügyminisztérium és az Igazságügyi Minisztérium bevonásával dolgozták ki és várhatóan az őszi ülésükön tárgyalja az Országgyűlés.

„Az Agrárminisztérium a korábbi támogatási formákon túl a Gazdaságvédelmi alapból 25 milliárd forint értékben több támogatási konstrukciót hirdetett meg, amelyek segítik a mezőgazdasági termelőket, termelői szervezeteket és élelmiszeripari vállalkozásokat a koronavírus gazdasági hatásainak kezelésében” – mondta Nagy István.

A miniszter kiemelte, a járvány miatt 2020-ban a 33. Bábolnai Gazdanapok az egyetlen olyan nagy mezőgazdasági szakkonferencián, ahol az

agrárius az elvárt szakmai presztízsnak megfelelően mutatkozhat be és színvonalas programot kínál a gazdálkodók széles rétegeinek.

Haál Gábor, a Bábolna Nemzeti Ménesbirtok igazgatója elmondta, a kiállítás újjáélesztett hagyománya a kukorica-fajtabemutató, nyolc nemesítő cég 33 parcellán mutatja be legújabb kukoricahibridjeit.

A szakiskolai napokon ezer diák ismerkedhet meg az új technológiákkal és fejlesztésekkel, a végzős diákok egy konferencián vehetnek részt, ahol a továbbtanulási, továbbhaladási lehetőségekről hallhatnak.

A látogatók munka közben figyelhetik meg a precíziós gazdálkodásban szerepet játszó mezőgazdasági drónokat. Az interaktív talajszelvényben megtekinthetik a talajművelő eszközök föld alatt végzett munkájának eredményét.

AM Sajtóiroda

Vető és étkezési burgonyák

EURO SOL

Burgonyakereskedelmi és Szolgáltató Kft.

1203 Budapest, Vizisport u. 21/a.

Tel.: +36 30 400 6879, +36 30 966 7704, +36 30 474 3849, +36 53 374 301

E-mail: eurosol@eurosol-potato.hu • www.eurosol-potato.hu

Központi raktár:

2735 Dánszentmiklós, Írsai út 10.

Tel.: +36 30 966 7704, +36 53 374 301

Mit tehetünk a betakarítási sérülések ellen?

Szabó Kristóf – kristof.szabo@eurosol-potato.hu

Szárazságban, száraz talajból a betakarítás nehéz feladat. Kötött és homokos talajokat is be kell öntözni, hogy az ilyenkor magasabb vízalatti súlyú, magasabb szárazanyag tartalmú fajtákat is finoman takaríthassuk be.

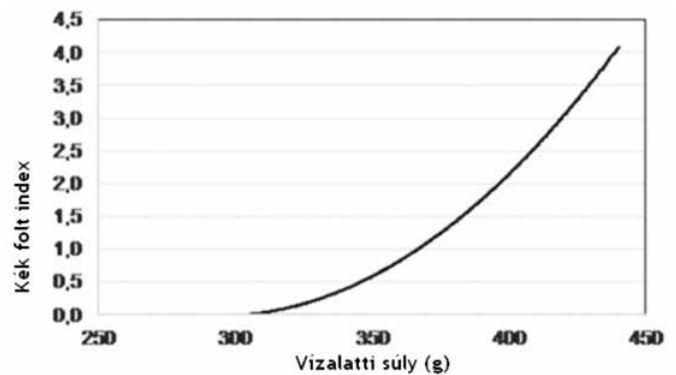
A vízalatti súly, a turgor a sérülések és a fekete foltok közötti összefüggések:

Az alábbi képeken a kifejezetten betakarításkor keletkező sérülések láthatóak. Ilyenek például a mechanikai sérülések és az ütődések. Az érintett foltok gyakran fényesen csillognak, aztán kékesszürke árnyalatúak lesznek (kék foltosság). Idővel az elszíneződés visszahúzódik és az érintett hely kiszárad, barnul, „elfásodik”, a keményítő kiválik és fehéren csillog. (az 1. képen látható gumók közül a felső-középső gumó alsó részén látható ez).

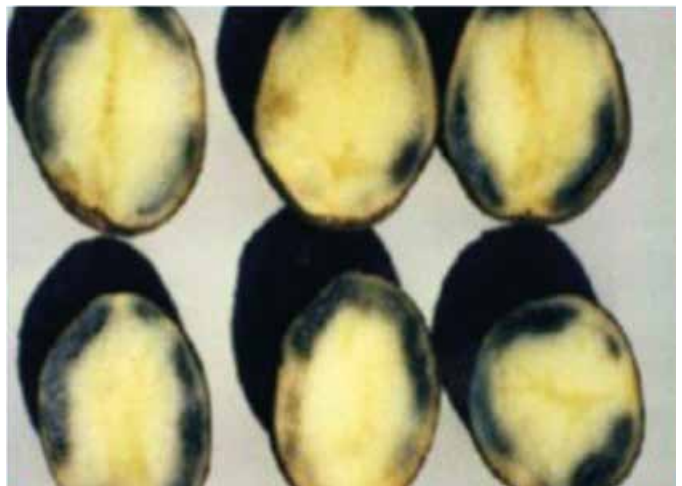
1. kép Betakarítási sérülések

A gumó sejtjei közötti nagyobb turgor, feszültség miatt a gumók könnyebben sérülnek. A vizsgálatok azt mutatják, hogy a sérülékenységet és az ehhez kapcsolódó elszíneződéseket a magasabb vízalatti súly is (=általában magasabb szárazanyag tartalom) erősíti.

1. ábra Kék foltosság és a vízalatti súly összefüggése

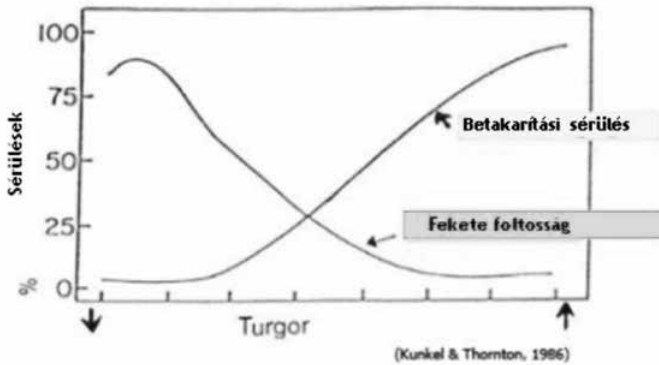
Az alacsonyabb turgor (puhább gumóknál) ugyan csökkenti a betakarítási sérülésekre való hajlamot, azonban növeli az elszíneződő felületek méretét és a fekete foltosság mértékét (2. kép). Ezt a szövetek közé jutó oxigén által kiváltott kémiai reakció váltja ki (Melanin; sötétkék/fekete szín= fekete foltosság), és sajnos ez a típusú sérülés maradandó, nem „gyógyul” idővel se. Ez a fajta sérülés leggyakrabban a tárolás során alakul ki és kitérőskor jelentkezik.

2. kép: Fekete foltos gumók

Azonban, ha szárazságban, magasabb keményítőtartalom mellett történik a betakarítás, akkor ezek a fekete foltok már betakarítási sérülésként jelentkeznek. Tehát már betároláskor javíthatatlan kár keletkezik a termésben, ami komoly gazdasági kárt okoz.

Turgor és sérülékenység összefüggése

2. ábra: Turgor és sérülékenység összefüggése

Mit tegyünk?

Mint említettük jelentős különbségek **vannak burgonya-fajták** között a betakarítási sérülésekre és a feketefoltosságra (www.eurosol-potato.hu). Erre különösen a nehézkes betakarítási feltételek esetén kell kiemelt figyelmet fordítani.

Minden esetben fontos azonban, a betakarítási sérülések elleni védelem, a megelőzés. Ez vonatkozik a betakarítógép beállítására, sebességre, de a talaj rögzességére is. A tartós szárazságban a kötöttebb talajokon kialakuló rögzök kialakulása okoz nehézséget, de homokos talajokon se feltétlenül egyszerű a helyzet. Lehetőség szerint az előzetes beöntözés ajánlott, ha szárazságban akarunk/ kell betakarítani.

Javaslatok:

A bakhát felsőbb részén kialakuló rögzök ellen a tervezett betakarítás előtt **2-3 nappal, 15-20mm beöntözéssel** lehet védekezni. A teljesen kiszáradt bakhátak esetén **25-30mm-es beöntözés javasolt a betakarítás előtt 3-4 nappal.**

Indokolt ilyenkor ellenőrizni a gumók vízalatti súlyát is, ami **420g fölött jelentős fekete foltosság kockázatot** jelent fajtától és érzékenységtől függően. Persze, ez nem azt jelenti, hogy nem lehet széverni a gumókat alacsonyabb vízalatti súly mellett is.

A **szárazság, aszályos időjárás** eddig se volt ismeretlen hazánkban, de a közelmúlt tapasztalatai azt mutatják, hogy nem lesz jobb a helyzet a jövőben sem. Érdeemes odafigyelni, hogy ne betakarításkor tegyük tönkre a burgonya termésünket. A termesztési körülményeket, a fajtát és a technológiát össze kell hangolni.

A **betakarításkor és a tároláskor elkövetett hibák**, az egész éves termést kockáztatják. Ha nem derül ki időben a kár, még a tárolási költséget is ráköltetheti a termelő. Azonban, ha időben észreveszi, hogy hol a hiba, akkor rengeteg bosszúságtól (és veszteségtől) kímélheti meg saját magát is.

Nem árt felderíteni például, hogy a betakarító gépen hol sérülnek a burgonya gumók?

A betakarítógép különböző helyeiről kell venni a mintát és nézni, hogy milyen arányban kék foltosak, sérültek a gumók, illetve mennyi a köröm-nyomos, „kөрmös” gumó. Eddig elsősorban a **kék foltosságról** beszéltünk, de a külső, mechanikai sérülések (3. kép) is legalább olyan jelentősek, nemkülönben a „kөрmös” gumók az étkezési burgonyánál (4. kép).

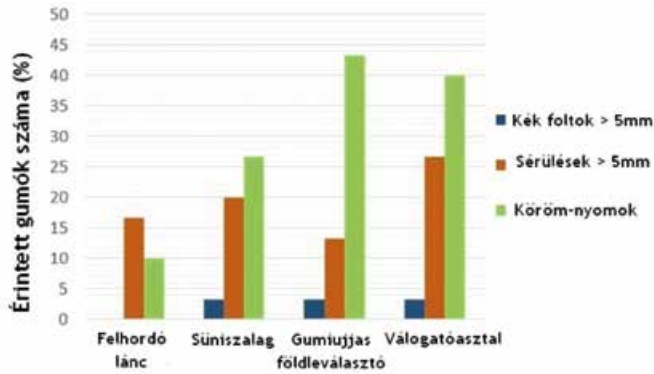
3. kép: mechanikai sérülés a gumón

4. kép: köröm alakú nyomódások a gumókon, „kөрmös” gumók

A példaként bemutatott vizsgálathoz a betakarítást hirtelen megszakították, leállítottak minden szalagot, és különböző helyekről vettek a gépből vizsgálati mintákat. A felhordó láncról, a rögleválasztó fésűs (süni) szalagról, a gumiujjas rögleválasztóról és a válogatóasztalról is. A példa vizsgálatban, a száraz betakarítási körülmények ellenére is alig voltak kék foltos gumók.

3. ábra: a betakarító gépen jelentkező sérülések aránya

Jól látható volt azonban (3. ábra), hogy a süni szalag előtt ütődtek meg a kékült gumók. A gumók kiemelésénél, vagy a felhordó láncon történhetett ez, ahol kevés volt talán a morzsalékos föld, és/vagy rögök vagy kövek nyomhatták meg a gumókat. A köröm nyomok azonban inkább a süniszalagon alakulnak ki (ahogy a gumó a szalaghoz, vagy gumó a gumóhoz ütközik), vagy a gumiujjas rögleválasztón.

Kiegészítésként meg kell említeni, hogy példánkban minden helyen csak 30 darabos gumómintát vettünk. Ezeket hámoztuk meg, és vágtuk nyolc cikkre a vizsgálathoz. Jobb lenne ilyen vizsgálatokhoz több (pl. 50 db) gumóból álló mintát venni minden egyes mintavételi helyről, hogy megbízhatóbb következtetéseket lehessen elvonni. A vizsgálatból azonban így is sokat megtudunk.

Az ütődések, a kék foltosságra (EN: bruising, DE: Blauflecken) a burgonyafajták eltérően érzékenyek. Ezért, ha tudjuk, hogy a rendelkezésre álló technológiánk nagyon veri a gumókat, és nincs források a géppark fejlesztésére, akkor a legköltséghatékonyabb megoldás olyan **fajtát választani**, ami nem érzékeny erre, például a Red Fantasy.

Klasszikus módszer a kék foltok és a betakarítási belső sérülések kimutatására, amikor a burgonya betakarító gép különböző helyeiről vesznek gumómintákat, valamint a tétel betárolása után. Ezután melegen kell tartani a mintákat 1-2 napig, majd ellenőrizni, hogy nincsenek-e

6. kép: Betakarításkori mikro-repedések a gumó felületén (forrás: Idaho Egyetem)

hajszálrepedések és sérülések a gumók felületén. Ezután fel kell vágni, vagy meg kell hámozni a gumókat, hogy az esetleges kék foltok láthatóvá váljanak. A módszer nehézsége, hogy az eredményre 1-2 napot kell várni.

Hogyan lehet a folyamatot felgyorsítani?

Minél melegebb a gumó, annál gyorsabban jelennek meg a kék foltok. Tehát szobahőmérsékleten (kb. 20 °C) már 3-5 óra múlva enyhén rózsaszínű elszíneződést tapasztalhatunk a kék foltok előtt. (Lásd a bal oldali gumót az 5. képen)

Teljesen csak sokkal később ismerhetőek fel a kék foltok. Azonban 35–40 °C-on és magas páratartalom mellett a károsodás gyorsabban észlelhető, mert a gumóban az anyagcsere folyamatok felgyorsulnak. Ilyen körülmények megteremtéséhez elég, ha néhány órára felmelegítjük a burgonya gumókat pl. a sütőben.

Kis sérülések és hajszálrepedések azonosítása:

Egy amerikai javaslat alapján 1-2% -os jóddoldatba mártogatják a megmosott gumókat. A repedéseken lévő

5. kép: Betakarításkor szerzett ütődés alakulása idővel (forrás: Idaho Egyetem)

7. kép: Jódoldatos festés után elszíneződő repedések (forrás: Idaho Egyetem)

burgonyakeményítő az oldat intenzitásától függően 20-60 perc alatt kék-feketévé válik (7. kép).

A héjszilárdság, érettség ellenőrzése betakarítás ELŐTT:

A gumó héjerősségét, a héj érettségét mindig a legfiatalabb sejtszöveten kell vizsgálni, tehát a gumók csúcsánál. Így általában a korona végén dörzsöljük meg a héjat hüvelykujjunkkal. Ha az érett héjú burgonya sokáig a földben marad, akkor a gumók megizzadhatnak a talajban is, és egy időre újra foszlani fog a héjuk. A még nem érett héjú tételeket nagyon óvatosan kell betakarítani és kíméletesen kell manipulálni, tisztítani, hogy ne sérüljenek.

Az **egyes burgonyafajták** eltérően érzékenyek a betakarítási sérülésekre, illetve a héj érettség is jellegzetes az egyes fajtákra.

Vetőburgonya szaporításakor elvégzendő vizsgálatok:

Egy mosott mintát kell venni a *Colletotrichum*, a *Rhizoctonia*, később pedig az ezüsfoltosság, az *Erwinia* és a *Fusarium* vizsgálatára is. A vizsgálatok elvégzéséhez javasolt a Nébih és a Kormányhivatalok laboratóriumait igénybe venni.

Ezen felül javasolt még 100 gumót 2-3 hétig félre rakni egy nedves meleg helyre, majd külön kiértékelni, bonitálni.

A vetőgumókat Németországban Diabolóval (hatóanyag: Imazalil) csávazzák, ami bizonyos mértékig védelmet biztosít a *Fusarium* és az ezüsfoltosság ellen a betárolás vagy az árumozgatás során is, és ültetés után védelmet nyújt a kelő burgonyanövényeknek is. A magyar vetőgumó szaporítók lehetőségei nagyon korlátozottak, az engedélyezett készítmények hiányában, ezért javasolt mindig ellenőrizni a vetőgumó fémszárcímkejét.

Körülbelül 100 gumóból álló csírázási minta, előcsírázás után tájékozható a csírázóképességről, valamint a tárolás során bekövetkező hatásokról. A tétel fiziológiai koráról és az csúcsi (apikális) dominanciájáról is többet

lehet megtudni egy ilyen vizsgálat után. Nem a csírázás gyorsasága a fontos, hanem a kiegyenlítettsége és az, hogy minél kevesebb olyan gumó legyen a mintában, ami egyáltalán nem csírázik.

A minősítetlen, fémszárolatlan burgonya ültetésével már ültetéskor garantáljuk, hogy nem tudja a burgonyafajta az optimális termését adni a gazdának, de a betakarításkori figyelmetlenség a kész termést is hazavághatja.

TOVÁBB BŐVÜL AZ ÖSTERMELŐI KÖR!

A Parlament 174 igen, és 6 tartózkodás mellett elfogadta a mezőgazdasági adózást módosító törvényjavaslatot.

Fontos, hogy újabb kedvezményt sikerült törvénybe foglalni még a végszavazás előtt.

- Tovább bővül az őstermelői kör:

Őstermelői tevékenységnek minősül majd a termékfeldolgozás is,

a) ha az a saját gazdaságban előállított alapanyag felhasználásával történik és

b) nem haladja meg a kistermelői rendeletben meghatározott mennyiséget.

Gazdaportré

Pedagógusból vetőburgonya importőr

Sikeres férfi mellett, ott van a sikeres nő. Bemutatjuk Hofferné Jeskó Friderikát, aki elismert tanítónői pályája mellett tökéletes társa a vállalkozásban férjének, Hoffer Ervin zirci burgonyatermelőnek.

📌 Ön is zirci, vagy környékbeli származású mint a férje?

Zirci születésű vagyok, de tanulmányaim miatt több évre elkerültem városomból, csak miután megismerkedtem Ervinnel, kerültem vissza.

📌 Az Ön felmenői is foglalkoztak az agráriummal?

Nagyszüleim révén már gyermekkoromban megismerkedtem a vidéki élettel. Általuk szereztem ismereteket a gazdálkodói életformáról.

Szüleim Zircen vendéglátással foglalkoztak. Ezt a vonalat testvérem viszi tovább.

📌 Hol, milyen iskolákat végezt?

Tanítóképző főiskolát végeztem. 40 évig dolgoztam pedagógusként: alsó tagozatos gyerekekkel foglalkoztam, ez a hivatás a szívem csücske volt. 2005 óta a pedagógusi pályával párhuzamosan építjük férjemmel közösen a Szarvaskút 8420 Bt. tevékenységét. Férjem emellett 60 hektáron gazdálkodik, ami nem kis munkát igénylő feladat.

📌 Mikor csatlakozott ténylegesen a férje munkájához?

Elszigetelődni soha sem tudtam, de 2005-től a Bt. megalakulásától már szervesen kapcsolódtam mun-

kájához, mivel a társaság ügyvezetőjeként munkánk sok szállal kötődött egymáshoz.

📌 Kezdetől Ön vezeti a kereskedelmi Bt-t?

A cég 2005-ben jött létre, tulajdonképpen a térségünkben épülő golfpályánál lévő parkosítási, kertészeti és ingatlankezelői feladat ellátására. Ebből, az induló vállalkozásból tértünk át a későbbiek során a vetőburgonya forgalmazására, és a fent említett vetőburgonya importálásra. Ezzel egy időben kezdődött az 50 szemes, kis kiserelésű vetőburgonya értékesítése is. Feleségként rám hárul a Bt. holland, francia és belga vetőburgonya importjának lebonyolítása, amely férjem szaktudása nélkül nem lenne lehetséges.

A kezdetektől fogva aktívan részt vesz a társaság munkájában lányunk, aki a holland partnerekkel tartja ma is a kapcsolatot.

📌 Beszámolna részletesen arról, hogy konkrétan mivel foglalkozik a társaság?

Tizenöt fajtát forgalmazunk. Valamennyi holland, belga, francia import, amely kiegészül saját gazdaságunkban felszaporított két készthelyi fajtával, a Balatoni rózsával és a Hópehellyel. Fajtasorunkat folyamatosan változtatjuk, a kevésbé megfelelő helyére új, ígéretes burgonyák kerülnek.

Forgalmunk jelentős részét a kis kiserelésű 50 szemes burgonya teszi ki, melynek terjesztési területét folyamatosan növeljük. Jelenleg a Dunántúlon, Pest és Heves megyében nagykereskedőink révén, kö-

Hofferné Jeskó Friderika

rülbelül 600 gazdabolttal tartjuk a kapcsolatot. A cél mindig ugyanaz: minél jobb vetőgumó behozatala, hiszen akkor leszünk sikeresek, ha a vásárlóink elégedettek, és orvosolni tudjuk az esetleges problémáikat, továbbá kielégítjük a felmerülő igényeiket. Munkánk elismeréseként zömében, visszatérő vásárlókkal büszkélkedhetünk, ami nemcsak a mi érdemünk, hanem a velünk együtt dolgozó alkalmazottak becsületes munkájának is köszönhető. A vásárlók újra és újra bizalmat szavaznak nekünk, ebben a férjemnek van a legnagyobb szerepe, aki a szakmai útmutatásával bármikor hajlandó rendelkezésükre állni, és a felmerülő termelési gondjait készségesen igyekszik megoldani.

Ezenkívül személyesen tartjuk a kapcsolatot a holland partnercégekkel is. Évente ellátogatunk hozzájuk a szakmai utunk során. Ezekre az utakra a férjemet a lányunk és az

Emmeloord-i kiállításon egy holland partnerünkkel

unokánk kísérik el, akik férjem hozzáértését segítik angol és német nyelvtudásukkal. A lányom közgazdász és jogi diplomával rendelkezik, így hasznos tanácsokkal segíti a cég ügyeit. Külföldi partnereink is rendszeresen és szívesen látogatnak cégünkhöz, ahol férjemmel jó hangulatú szakmai megbeszéléseket folytatnak a burgonyatermesztésről,

amely évente más-más kihívást tartogat számukra.

Párom a gazdaságában fajtakísérleteket is végez 15-20 holland fajtaival. Ennek tapasztalata alapján tudjuk felmérni, hogy a hazai viszonyok között melyek produkálnak a legjobban, hiszen a kísérletekből remekül látszik, mennyi az egyes fajták terméshozama, és hogyan viselkednek a hazai klimatikus viszonyok kö-

zött. Ez az a plusz, mely a vásárlóink szemében cégünket hitelessé teszi.

Büszkén említhetjük, hogy a martonvásári Agrártudományi Kutatóközpontnak 350 fajtaból álló kukorica fajta-összehasonlító kísérletnek adunk helyet, mely 1050 kis parcellán zajlik. Ez nem kevés munkát ad a nyári vakáció közepén unokáinknak, akik a felügyeletünk mellett végzik a felvételező napló vezetését, ami a kukorica érésidejét hivatott dokumentálni.

Nyaranta minden évben, karöltve a Saaten Union vetőmag forgalmazó céggel repce fajta bemutatót szervezünk, ahol vendégeink szántóföldi körülmények között ismerkedhetnek meg a legjobb repce fajtákkal. Ekkor lehetőséget biztosítunk gazdálkodók részére, hogy megtekintsék 15-20 fajtaból álló burgonya bemutatónkat. Rendezvényét követően vendégül látjuk a résztvevőket egy sátoros szili csülök ebéden, egy hangulatos tóparti környezetben.

Gondolom nagyon sok az adminisztráció is, azt is Ön végzi?

Igen, az én feladatom a Bt. és a férjem által végzett gazdálkodás adminisztrációja. Ebben segítőkünkre van egy megbecsült munkatársunk, aki már negyedik éve dolgozik cégünkönél. Végzi az import szervezését, a pályázatok megírását és a kapcsolattartást az ügyfelekkel.

Pályázni is szoktak, abban is segíteni szokott?

Meggyőződésem, hogy egy innovatív cégnek elmaradhatatlan, a pályázati lehetőségek kihasználása.

Így tudunk vásárlóink részére lehetőséget biztosítani, hogy optimális körülmények között tárolt hűtőtárolóból tudjuk őket kiszolgálni. A vállalkozásunk csak akkor lehet sikeres, ha figyelünk egymásra, egymás segítségét kérjük, megbeszéljük a felmerülő problémákat, és kikérjük munkatársaink, gyermekeink véleményét a több szem többet lát elvet követve.

Szakmai megbeszélésen holland partnereinkkel

Unokámmal egy külföldi bemutatón

Ötleteivel, elgondolásaival mindenki hozzájárulhat a siker eléréséhez.

Ennek köszönhető, hogy évről-évre növekvő forgalmat könyvelhetünk el.

Ez a munka tölti ki teljesen az idejét, vagy máshol is dolgozik?

Ahogy említettem, 40 évig pedagógusként dolgoztam. 2016-ban mentem nyugdíjba, a pályát miniszteri dicsérettel és Zirc Város Közoktatá-

„Ez a fajta nem kell.”

sáért Elismerő Oklevéllel hagytam el. A legnagyobb elismerés számomra azonban a volt diákjaimmal és szüleikkel, nagyszüleikkel máig tartó baráti kapcsolat. Mióta nyugdíjas vagyok, a Bt.-nek és nem utolsósorban az unokáknak szentelem az időmet.

Milyenek mutatkozik az ideji év kereskedelmi szempontból?

Az ideji év a járvány miatt még „izgalmasabb”, mint a többi. A kialakult helyzettel igyekszünk megbirkózni. Eddig is minden év tartogatott számkra meglepetést és kihívásokat, amelyeken mindig igyekszünk felülkerekedni

Befolyásolja a pandémia a megrendeléseiket és a szállítókat?

Az ideji év forgalma a tavalyinál alacsonyabb az eddigi időszakban.

Közre játszik a forgalom lanyhulásában az elmúlt éveknél alacsonyabb burgonya ára.

E két tényező, együtt befolyásolhatja a kereslet csökkenését.

Mekkora a család, akiknek még gondolom be kell segíteni néha, vagy ők segítenek már Önöknek?

A szűk családnak 12 főből áll, a fiunknál három lány, a lányunknál három fiú unokánk van. Mindannyiukra nagyon büszkék vagyunk, a fiunk és a lányunk remekül megállják a helyüket az életben. A lányunokáink már egyetemre, illetve gimnáziumba járnak, a fiúk az általános iskolát végzik. Mindannyian tehetségesek, a lányok versenyszerűen lovagolnak, a fiúk pedig a nagyapjuk hatására horgásznak. Férjemnek tulajdonítom, hogy a családhoz ilyen közel áll a természet és az állatok szeretete.

Mivel ilyen népes a családnak, számíthatunk rájuk abban, hogy a már felépített céget valaki továbbviszi közülük.

Szezonban biztosan nincs szabadidejük, de hogyha adódik, mivel foglalkozik legszívesebben?

A családdal közösen szoktunk néhány napos, vagy egy hetes nyaralásra utazni, melyet mindenki nagyon vár, sajnos az ideji évben ez megghiúsult... Számunkra az a legpihentetőbb, ha gyermekeink és unokáink körében lehetünk.

Lassan készülni kell az ideji, nem szokványos karácsonyra. Mik a terveik, hol és hogyan ünneplik majd?

Összetartó család vagyunk, gyakran és szívesen találkozunk. Az ünnepeket, ideértve a születésnapokat és az évfordulókat, mindig együtt töltjük. Ez karácsonykor sincs másképp. Az ideji karácsonyt illetően még nincsenek konkrét terveink, de bízunk benne, hogy a járvány nem fogja megakadályozni a szokásos családi összejövetelt.

Advent első vasárnapja mindig a november 30-án tartott Szent András napjához legközelebb eső vasárnap, ami a hit napja, egyúttal az egyházi év kezdete is.

Hisszük a pozitív változás eljövetelét, ebben a hitben kívánunk a lap olvasóinak áldott, békés ünnepeket!

VETŐBURGONYA MEGBÍZHATÓ FORRÁSBÓL

HOLLAND - DÁN - BELGA IMPORT

MINŐSÉGI VETŐBURGONYA AKCIÓ CSAK A KÉSZLET EREJÉIG!

TELEPHELYEINK:

Zirc - Rakamaz - Medgyesegyháza

DESIREE AKCIÓ

169

-FT + ÁFA

FAJTA KÍNÁLAT

Esmee, Agria, Arizona, Kondor, Rudolph, Balatoni Rózsa, Hópehely, Evolution, Marizza, Fabiola, Impala, Cherie, Maestro, Sarpo Mira, stb.

Hoffer Ervin

Tel: +36 30 410 9967

Web: <https://magyarburgonya.hu>

Cím: 8420 Zirc, János Tanya

HÍVJON MOST!

EZEK LESZNEK AZ ÚJ CÉGES ADÓKEDVEZMÉNYEK!

Túl vagyunk a családi gazdaságokról szóló törvényjavaslat részletes vitáján, rövidesen sor kerülhet a parlamenti zárószavazásra is.

A társas vállalkozások számára az alábbi kedvezmények jöhetnek:

Szja mentes lesz az a céges kifizetés, amit a vállalkozás fizet a tagjának:

1) ha a tag a tulajdonában álló földet bérbeadja a cégnek, úgy a hasznobérelti díjnak megfelelő összeg erejéig;

2) amennyiben a cég a normatív támogatást (pl. a SAPS-ot, a zöldítést) átengedi a tagjának, úgy az átengedett összeg erejéig;

3) azt az összeget, amit a cég azért fizet a tagjának, hogy a tagja azt a földvásárlással kapcsolatos jelzáloghitel-törlesztésre fordítsa – feltéve, hogy a földet a cég használja;

4) azt az összeget, amelyet a cég a tagjának ad olyan termőföld vásárlására, amit a cég legalább ingyenesen 15 évig használ majd.

A törvényjavaslat szövege elérhető itt: <https://www.parlament.hu/.../iromanyok-egyszerusített...>

Receptötlet

Baconos-sajtos sültkrumpli

A krumplit megtisztítjuk, megpucoljuk, vékony csíkokra vágjuk, majd forró olajban kisütjük. Ha kész, leitatjuk róla a felesleges zsiradékot, enyhén megsózzuk.

Egy kisebb tepsit vékonyan kikenünk a margarinnal, majd beletesszük a krumplit és összekeverjük az apróra vágott vöröshagymával. A tetejére szórjuk a felkockázott baconot, és jó vastagon megszórjuk a reszelt sajttal. Előmelegített, 180 fokos sütőben addig sütjük, amíg a sajt megolvad és a bacon pedig ropogósra sül.

www.mindmegette.hu/sult-krumpli-baconnel-es-sajttal.recept/

Ami kell hozzá:

- 1,5 kg burgonya
- olaj
- só
- 50 g margarin
- 1 fej vöröshagyma
- 100 g bacon
- 150 g sajt

HA IMPORT VETŐBURGONYA, AKKOR CSAK A HOLLAND

szövetkezet fajtáiból

Bevezetett, kiváló piacos fajták, európai csúcsminőség, magas terméshozam, több bevétel.

**ESMEE, EVOLUTION, AMOROSA, ALOUETTE, RUDOLPH
MARKIES, AGRIA, IMPALA, ROKO, KONDOR, DESIREE**

Információ + rendelésvétel:

Agrico Magyarország Kereskedelmi Kft.

1027 Budapest, Bem rakpart 30. 1/7. Telefon/fax: 201-4588, 214-7393

www.agrico.hu; e-mail: info@agrico.hu

Rados János
2660 Balassagyarmat
Bíró j. u. 58.
Tel.: 06-35/310-177
Mobil: 06/30/415-7378

Kelőmag Kft.
Vincze József
2351 Alsónémedi, Főút 20/A.
Tel./Fax: 06-29/337-291
Mobil: 06/30/262-1420
E-mail: kelomag@kelomag.hu

Mészáros Vendel
2193 Galgahévíz, Fő út 63.
Mobil: 06/20/943-6533
Tel.: 06-28/460-115

KONDOR Trade Kft.
6781 Domaszék,
hrs. 0208/42 (Bajai út 1.)
Mobil: 06/30/968-4499
E-mail: kondortradekft@gmail.com

Áncsák János
4233 Balkány
Vörösmarty u. 8/a.
Mobil: 06/20/433-5055
E-mail: ancsak.janos980@gmail.com

Hoffer Ervin
Szarvaskút 8420 Bt
8420 Zirc - János tanya
Mobil: 06/30/410-9967
Web: www.magyarburgonya.hu

“Szállítunk az Önök megrendelésére és megelégedésére”

Kell-e félnünk a közelgő klímaváltozástól? –

a Szent István Egyetem kutatói válaszolnak

Mióta ember az ember, klímaváltozás mindig is volt. Ezt a különböző korokban élők rendre nehezen élték meg. Az újtól való félelem, a bizonytalan jövő képe, a megváltoztathatatlan ténye, mindig is komoly hatással volt a gazdaságra, társadalomra. Ez a közelgő klímaváltozás kapcsán sincs másként, ugyanakkor nem biztos, hogy itt a Kárpát-medencében feltétlenül félnünk kell tőle, bár a klímaváltozások kezdetei mindig is szélsőségekkel teliek voltak. A Szent István Egyetem Természetvédelmi és Tájökológiai Tanszékének környezettörténeti munkacsoportja múltbéli klímaváltozások mezőgazdasági kultúrtájra gyakorolt hatásait tanulmányozza.

Alig tízezer éve, hogy befejeződött a legutóbbi jégkorszak, de minden valószínűség szerint egy újabb felé közelítünk. A különböző prognózisok felállításához fontos tanulmányozni az elmúlt időszakban végbemenő éghajlati változásokat, ugyanis csak így tehetünk megfelelő előkészületeket a klímaváltozás elkerülhetetlen hatásainak enyhítésére. Ilyen irányú kutatások folynak a Szent István Egyetem Természetvédelmi és Tájökológiai Tanszékén is, ahol a környezettörténeti munkacsoport tagjai a régészeti korszakok növénymaradványaiból következtetnek az elmúlt korokban lejátszódott klímaváltozásokra és azok hosszú távú hatásaira.

Mintegy kétezer évvel ezelőtt a maihoz hasonló klímaváltozás zajlott le Közép-Európa nagy részén, amelyet alaposan megvizsgálva közelebbi képet kaphatunk a ránk váró éghajlati fordulatokról, ezen belül kultúrnövényeink jövőbeli termesztési lehetőségeiről is. A szakértők álláspontja szerint, a klímaváltozástól nem kell tartani, hiszen a múltban lezajlott jelenségeket vizsgálva több pozitív hozadéka is volt az egyes éghajlati változásoknak. Ezt igazolja az a tény is, hogy a mai gyümölcs és szőlőkultúráink római alapokra épül. A régészeti- és archaeobotanikai leletek tanúbizonysága szerint a 3-4. századi ró-

mai villagazdaságok kertjeiben fejlett gyümölcs- és szőlőtermesztés folyt. A rómaiak által meghonosított gyümölcsök a Római Birodalom bukása után sem pusztultak ki Pannónia területén. További pozitív hozadék, hogy új földművelő és növénytermesztő eszközök és technológiák terjedtek el a térségben, megjelentek addig ismeretlen haszonnövény fajok. A római korban például kultúrnövények egész sora került a Kárpát-medencébe, amelyeket ma is ismerünk és előszeretettel fogyasztunk. Elsősorban a gyümölcsfajok (sárga- és őszibarack, alma, körte, szilva, dió, szőlő) azok, amelyek új hazára találtak Pannóniában.

A római kori klímaváltozás Kárpát-medencére gyakorolt hatásait tanulmányozva előre vetítve elmondhatjuk, hogy már 1 °C-os globális hőmérséklet emelkedés 150-200 km-rel északabbra tolhatja el a természeti zónákat. 2 °C-os növekedés

már szubmediterrán jellegű klímát eredményezhet, az e fölötti emelkedés pedig már mediterrán jellegűvé módosíthatja vidékünket. Ezt igazolja az az előrejelzés is, amely szerint a búza és a szőlő termesztési lehetőségeink további északabbra tolódásával számolhatunk, ahogyan ez már a római korban is bekövetkezett. A kutatók szerint a változás új kultúrnövények megjelenését és azok sikeres termesztését is magával hozhatja, de természetesen csak akkor, ha elfogadjuk és időben felkészülünk a számunkra egyáltalán nem kedvezőtlen változásokra.

További információ:

Cseri-Gódor Kitti

Kommunikációs munkatárs

Szent István Egyetem,

Médiaközpont

2100 Gödöllő, Páter K. u. 1.

Mobil: 06-30-470-7647

E-mail: cseri-godor.kitti@fh.szie.hu

Szeretné növelni csévéldobos öntöző berendezésének a hatékonyságát?

Csökkenteni szeretné a telepítési időt?

A nem szabályos téglalap alakú tábláit is szeretné megöntözni?

A MEGOLDÁS AZ ÖN SZÁMÁRA:

Az öntöződob behúzási technikája eltér a "hagományos" csévéldobos megoldástól.

Itt rögzítve van a csővezeték hidráns felőli része, majd a dobot a traktorhoz kapcsolva lehet lehúzni a csővezetékét. Így akár 125mm átmérőjű PE csőből 1000 méterig tudunk az öntözhető területet növelni. A vízturbina által hajtott hidraulikus szivattyú, a differenciálművel, és fékberendezéssel ellátott hídrendség szolgál a nagyobb kerekek hajtásáról. Még a kisebb hidraulikusan kormányzott kerekek pedig követik a csővezeték útját, ami akár lehet ívben visszafordított lefektetett módban is, követve a nem négyzet alakú táblák formáját is.

Előnyei között szerepel a konkurenciához képest, hogy hosszabb csőhosszt is be tud vontatni, így a géptelepítés ideje 18-26 óra között optimalizálható.

Kisebb ellenállással tudja a csővezeték felcsévélni a hajtott dob, és kerekek révén. Alacsonyabb súlypont és stabil vontatási képesség a négykerekű vázszerkezet miatt.

JOHANN OCKEN +36-20/983-4912

tempel@tempel.hu

TEMPEL KFT
MEZŐGAZDASÁGI ÉS KOMMUNÁLIS GÉPEK

www.tempel.hu

ITT AZ ÚJ KARANTÉNTÖRVÉNY! EZEKBE AZ ESETEKBE HAGYHATÓ EL A HÁZI KARANTÉN!

Hatályba lépett a karantén szabályokról szóló 2020. évi CIV. törvény.

Kivételes esetekben van lehetőség a házi karantén elhagyására is:

a) Ha teszteltetni megyünk, feltéve, hogy az illetékes rendőrségkapitányságnak előzetesen ezt bejelentettük és ők ezt tudomásul vették

b) Az orvos utasítására;

c) Ha sürgősségi betegellátásra szorulunk – de csakis a mentős vagy más, sürgősségi ellátást végző személy kíséretében;

d) Életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet esetén;

vagy

e) Kormányrendeletben meghatározott esetben.

(a 2020. évi CIV. törvény 5. § (1) bekezdése és 9. §-a alapján)

A Karanténtörvény teljes szövege: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2000104.tv>

Bővíthet a szíveségi földhasználat lehetősége!

2021-től már családi mezőgazdasági társaságok is alkalmazhatják!

A családi gazdaságokról szóló törvényjavaslat 2021. január 1-től – elfogadása esetén – bővíti a szíveségi földhasználat alkalmazásának lehetőségét.

A szíveségi földhasználatot várhatóan már nem csak közeli hozzátartozók, hanem a CSMT és a tagja is köthet egymással.

Előnye, hogy nincs szükség kifüggesztésre, és nincs előhaszonbérleti jog sem.

A tervezet szerint a CSMT-nek olyan föld is átengedhető szíveségi földhasználatlaltal, melyet a tagja haszonbérlet keretében művel – ehhez azonban szükség lesz a tulajdonos engedélyére is.

TEMPEL^{KFT}

MEZŐGAZDASÁGI ÉS KOMMUNÁLIS GÉPEK

www.tempel.hu

Érdeklődjön cégünknel, hogy
igényeit kitudjuk elégíteni!

KMK Zsákolómérleg WR30

Műszaki adatok:

2 szalagos
Csomagolási méret: 1-30 kg
Tartály kapacitás: 30 kg
Mérési pontosság: 50 g
Teljesítmény (a csomagok méretétől függően):
2000-5000 kg/óra
Áramellátás: 400 V (3 fázis)
Bemenő teljesítmény: 1500 W

Opciók:

Rozsdamentes kivitel
Telítettség érzékelő

KMK Csatornás mérleg WK09

Műszaki adatok:

Keresztirányú szállítószalag
Független, vibrációs betöltőcsatorna rendszer
Platform
Porszórt acél konstrukció
Termékkel érintkező részek rozsdamentes
acélból készülnek
Számítógépezérlés
Szenzoros töltésszabályzás

KMK Csomagológép R2

Műszaki adatok:

Alkalmas burgonya, hagyma, uborka, répa csomagolására

Teljesítmény: legfeljebb 9000 kg / óra

Mérési tartomány: 2,5 - 25 kg

Áramigény: 400 V

Opciók:

Átlátszó védőajtó polikarbonátból
Füstelszívó
Vibrációs garat
Rezgő továbbító szalag Címkebehúzó
Rozsdamentes acél konstrukció
Saválló acél konstrukció

Bővebb információ: KAPÁS ZOLTÁN +36-30/426-9275

HU - TISZAKÉCSKE, OLÁHHÁZDŰLŐ TANYA 10.

Sárközi Ferenc (1933-2020), aki sokat tett a hazai burgonyatermesztés fejlesztéséért

Sárközi Ferenc értelmiségi családba született, édesapja a dunamenti Kulcsoson volt körzeti orvos. Az Agrártudományi Egyetem 1956. februári elvégzése után rövid ideig a Vetőmagtermeltető és Értékesítő Vállalat Pest-Nógrád megyei Területi Központjánál Monoron dolgozott. Hamarosan a Földművelési Minisztérium Mezőgazdasági Főosztályára került és ott is maradt nyugdíjba vonulásáig. Eleinte mint témavezető, végül pedig mint osztályvezető. A burgonya és az ipari növények tartoztak a felügyelete alá. Nem volt könnyű terület. A burgonya a nagyüzemekben is még sokáig kisüzemi növény maradt, sok kézimunka igényel.

A kultúra nagyüzemivé válásában Sárközi Ferencnek jelentős szerep jutott. Az 1970-es évek elejére a burgonyatermesztésünk válságba került. A korábban meghatározó és szinte kizárólagosan termesztett hazai nemesítésű burgonyafajták (Gülbaba, Kisvárdai rózsza, Aranyalma, Somogyi sárga) vírusos megbetegedések és a nem megfelelő fajtafenntartás következtében tönkrementek. Az ország nem tudta megtermelni a burgonya szükségletét. Jelentős importra szorultunk Lengyelországból, az NDK-ból és Csehszlovákiából. A behozott fajták nem minden tekintetben feleltek meg a hazai izlésnek, a tárolás során igen jelentősek voltak a veszteségek.

Ekkor hirdette meg a minisztérium az intenzív burgonyatermesztés programját, amiben Sárközi Ferencnek meghatározó szerepe volt. A cél az ország burgonyaszükségletének hazai megtermelése volt. Ehhez jelentős állami támogatás is társult. A fejlesztés több irányú volt. Meg kellett keresni a legmegfelelőbb, hazai körülmények között is sikeresen termesztendő nagy termőképességű fajtákat. Bár a hazai burgonyanemesítés is jelentős állami támogatást kapott, de átütő eredmény csak hosszabb távon volt várható. Az újabb elismert fajtákat (Somogygyöngye, Nyírségi korai, Nyírségi rózsza, Szabolcsi rózsza) csak kisebb területen termelték. Az Országos Fajtaaminősítő Intézet már évek óta vizsgált külföldi, köztük holland fajtákat. Eleinte NDK fajták (Astilla, Axilia) is szaporításra és köztermesztésbe kerültek, de az átütő sikert a holland Desiree fajta jelentette, ami 1971-től volt szaporításban, a fogyasztók is elfogadták és még jelenleg is köztermesztésben van. E mellett sárgahéjú korai fajták is behozatalra kerültek (Jaerla, Ostara, Resy) de ezek rövidebb életűek lettek. Abban az időben még nem volt természetes, hogy devizáért lehessen nyugati vetőgumót importálni.

A vetőgumó behozattal együtt technológia elemek is bekerültek az országba.

Következő lépés a gépesítés megoldása volt. Az egységes géprendszer kialakításának főbb elemei a 4-6 soros csehszlovák ültetőgépek. A hollandtalajmaró-bakhtkialakító, az NDK burgonyakombájnok, fogadógaratok, szovjet osztályozógépek. Ekkor kezdődött a tárolás korszerűsítése is. Először a

szabadtéri szalmabálás nyagyhalmos tárolás, majd megkezdődött a burgonyatárolók építése mind a termelőknél, mind a kereskedelmi szervezeteknél.

A meghirdetett követelményrendszer alapján a fejlesztési tervek elkészítésével és minisztériumi jóváhagyással megkezdték működésüket a burgonyatermelési rendszerek és társulások. 1975-ben a Solanum Termelési rendszervés taggazdaságai 5.800, a burgonyatermelési társulások 15.500 ha burgonya vetésterületet integráltak. Ezek a szervezetek nagyban elősegítették a fejlődést minden területen, élő kapcsolatuk volt a burgonyakutató intézetekkel. Szakmai bemutatókat, továbbképzéseket szerveztek. A minisztérium szervezésében 1974 őszén országos burgonyatermesztési tanácskozásokat tartottak Nyírmadán és Nagyatádon több száz résztvevővel.

Az alapvető célt az ország burgonyaszükségletének megtermelését már az 1970-es évek közepére sikerült elérni. Nőtt a burgonyatermő terület, a termelők száma és a terméshozamok is emelkedni kezdtek. 1984-ben pedig már túltermelés volt. Ekkor volt a legmagasabb a minősített (fémzárolt) vetőgumó használat az országban. Természetesen a minőségjavítás területén még sok volt a tennivaló. A későbbiekben bár a minisztérium nem tudott olyan mértékű támogatást adni Sárközi Ferenc továbbra is aktívan részt vett a termelők életében, részt vett a tanácskozásokon és bemutatókon és a tudományos életben is. Bábáskodott a Szentlőrinci Állami Gazdaság, Vajszlón megépített burgonyapehely üzemének építésénél. Figyelemmel kísérte a Rétság mellett az Aviko által felépített pommefrittes üzem működését. Ott volt Zircen a chips üzem avatóján.

Kiváló kapcsolatokat ápolt a szakmai szervezeteikkel, burgonyakutató intézményekkel, az Országos Vetőmagfelügyelőséggel az Országos Fajtaaminősítő Intézettel. Véleményüket sokszor kikérte. Elhibázott programok kapcsán, amikor kritikai véleményének is hangot adott támadások is érték. Az élet azonban Őt igazolta.

Néhány szót az egyéb kultúrákkal kapcsolatos eseményekről. Erre az időszakra esett a teljes fajtaváltás a napraforgónál. A hagyományos fajták nagy mértékű gomba fogékonyságuk miatt kiszorultak a köztermesztésből és a hibridek vették át a szerepüket. Megépült Bácsalmáson a korszerű napraforgó vetőmag üzem. A növényolajipar - szerintem elhibázott - privatizációját keserűen élte meg.

A cukorrépánál is teljes fajtaváltás következett be. Bejöhettek a legkorszerűbb betegségellenállóbb külföldi fajták. Erre az időszakra esett a Kabai cukorgyár felépítése is.

A minisztérium Sárközi Ferenc által vezetett részlegre kiemelt figyelmet fordított a biológiai alapok a fajta és vetőmag ellátás kérdésére.

Vezetése alatt olyan kiváló szakemberek dolgoztak és fejlődhettek tovább mint Dr. Kohári Erszébet, Oravec Sándor, Székely Bertalan és Lukács József, akikkel ugyan olyan jól lehetett együttműködni, mint Sárközi Ferencsel.

Sárközi Ferenc nyugdíjazása után sem szakadt el teljesen a burgonyától. Figyelemmel kísérte a szakirodalmat és kertjében megtermelte a család burgonya szükségletét. Több ideje maradt kedves szenvedélyének a horgászatnak.

Dr. Tas Levente.

Ha burgonyáról, répáról, hagymáról, spárgáról,
bármilyen zöldségről, vagy gyümölcsről van szó akkor:

Nálunk minden
EGY TETŐ ALATT.

PRÉMIUM KATEGÓRIÁS GÉPEK

ALLROUND
VEGETABLE PROCESSING

Magágykészítéstől

a

Csomagolásig

TEMPEL KFT

MEZŐGAZDASÁGI ÉS KOMMUNÁLIS GÉPEK

6060 Tiszakécske, Oláhházdűlő tanya 10.

Agroshop.hu

Johann Ocken
+36-20/983-4912
tempel@tempel.hu